

Kwalifikacja cząstkowa na poziomie czwartym Polskiej Ramy Kwalifikacji i europejskich ram kwalifikacji

Prowadzenie jednostki treningowej i zgrupowania sportowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami

Status: włączona funkcjonująca

Rodzaj: cząstkowa

Kategoria: wolnorynkowe

Data włączenia do ZSK: 2023-02-01

Dokument potwierdzający nadanie kwalifikacji: Certyfikat kwalifikacji wolnorynkowej

Sektorowa Rama Kwalifikacji: Sport

Krótką charakterystyka kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie jednostki treningowej i zgrupowania sportowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami" posługuje się wiedzą na temat sportu osób z niepełnosprawnościami oraz specyfiki treningu w sporcie dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniającego aspekty biologiczne, teorię i metodykę sportu, zasady bezpieczeństwa i kontrolę procesu treningowego. Charakteryzuje zasady i przepisy, sportowy sprzęt wspomagający oraz klasy sportowe w wybranym sporcie dla osób z niepełnosprawnościami objętym programem igrzysk paraolimpijskich lub zarządzanym przez Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski. Ocenia zawodnika lub zespół oraz proponuje i uzasadnia klasyfikację zawodnika w wybranym sporcie. Samodzielnie opracowuje jednostkę treningową oraz plan zgrupowania sportowego dla osób z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami w wybranym sporcie. Planuje budżet jednostki treningowej oraz zgrupowania sportowego. Realizuje jednostkę treningową, dokonuje jej ewaluacji uwzględniając uczestników i autoewaluację. Osoba posiadająca kwalifikację "Prowadzenie jednostki treningowej i zgrupowania sportowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami" może znaleźć zatrudnienie między innymi w klubach sportowych, związkach sportowych, ośrodkach sportu i rekreacji, szkołach, ośrodkach szkolno-wychowawczych, uczelniach wyższych, ośrodkach wypoczynkowych, hotelach, sanatoriach, ośrodkach agroturystycznych, domach seniora, domach dziennego pobytu i innych placówkach opieki społecznej.

Informacje o kwalifikacji

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji

Uzyskaniem kwalifikacji mogą być szczególnie zainteresowani: zawodnicy i byli zawodnicy z niepełnosprawnością; studenci i absolwenci AWF i kierunków medycznych; osoby posiadające kwalifikację: "Asystowanie w organizacji wydarzeń sportowych dla osób z niepełnosprawnościami"; nauczyciele wychowania fizycznego; kadra szkoleniowa w klubach sportowych; Kwalifikacją mogą być również zainteresowani: wolontariusze; członkowie rodzin osób z niepełnosprawnościami; animatorzy zatrudnieni w instytucjach sportu i kultury; osoby mające kontakt z osobami z niepełnosprawnościami niezwiązane ze sportem.

W razie potrzeby warunki, jakie musi spełniać osoba przystępująca do walidacji

Do walidacji może przystąpić osoba, która: - posiada wykształcenie średnie lub średnie branżowe, - ma ukończone 18 lat.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji

Osoba posiadająca kwalifikację może ją wykorzystać w ramach wolontariatu lub zatrudnienia w: klubach sportowych, związkach sportowych; innych stowarzyszeniach i fundacjach; ośrodkach sportu i rekreacji; przedszkolach, przedszkolach specjalnych, szkołach, szkołach specjalnych, ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, uczelniach wyższych; ośrodkach wychowawczych i socjoterapeutycznych; ośrodkach wypoczynkowych, hotelach, sanatoriach, ośrodkach agroturystycznych; domach seniora, domach dziennego pobytu innych placówkach opieki społecznej; instytucjach kultury; agencjach eventowych, centrach animacji.

Okres ważności dokumentu potwierdzającego nadanie kwalifikacji i warunki przedłużenia jego ważności

Certyfikat jest ważny przez 5 lat. Warunkiem przedłużenia certyfikatu jest udokumentowana współpraca z klubem sportowym lub organizacją sportu niepełnosprawnych w zakresie prowadzenia zajęć, konsultacji, obozów w wymiarze min. 150 godzin w ciągu ostatnich 5 lat.

Uprawnienia związane z posiadaniem kwalifikacji

brak

Zapotrzebowanie na kwalifikację

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 4 697,5 osób zadeklarowało niepełnosprawność. Spośród tych osób 3 131,9 posiadało prawne potwierdzenie niepełnosprawności w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i

społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. 1997 Nr 123 poz. 776 z późniejszymi zmianami). Zgodnie z danymi GUS za 2012 rok w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej uczestniczyło 25,8 % osób niepełnosprawnych, co stanowiło wynik o 20,1 pp. niższy niż średnia w przypadku ogółu społeczeństwa (45,9%). Dane GUS za rok 2016 nie precyzują, jaki odsetek osób niepełnosprawnych uczestniczy w zajęciach sportowych lub rekreacji ruchowej, ale w przypadku ogółu społeczeństwa odsetek ten nieznacznie wzrósł do 46%. Jednocześnie, zgodnie z ustaleniami kontroli Najwyższej Izby Kontroli pn. "Rozwój sportu osób niepełnosprawnych" liczba osób uczestniczących w sporcie powszechnym spadła w latach 2013 - 2015 z 39,1 tys. do 37,7 tys. (o 3,6%), a dofinansowaniem sportu powszechnego, wyczynowego oraz rehabilitacji społecznej poprzez sport i rekreację ze środków budżetu państwa, FRKR oraz PFRON w latach 2013-2015 objęto 187,6 tys. osób niepełnosprawnych, tj. ok. 62,5 tys. osób rocznie, co stanowiło jedynie 2 % osób niepełnosprawnych w Polsce. Z powyższych danych wynika, że odsetek osób niepełnosprawnych biorących udział w aktywnościach sportowych i rekreacyjnych jest wyraźnie niższy niż w przypadku ogółu społeczeństwa. Przyczyną powyższego może być brak wykwalifikowanej kadry mogącej podjąć pracę z osobami niepełnosprawnymi. Według Raportu Ośrodka Rozwoju Edukacji w roku szkolnym 2014/2015 wychowania fizycznego uczyło 87127 nauczycieli. Nabycie opisywanej kwalifikacji przez wymienioną grupę pozwoliłoby na zapewnienie fachowego wsparcia osobom z niepełnosprawnościami w zakresie wybranego sportu paraolimpijskiego, a tym samym promowanie uprawiania sportu wśród osób ze specjalnymi potrzebami. Włączenie kwalifikacji "Prowadzenie jednostki treningowej i zgrupowania sportowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami" do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji wpisze się w proces zapewniania rozpoznawalności, transparentności i mobilności kadry wspierającej w kraju i za granicą (proponowany dla kwalifikacji poziom PRK bezpośrednio odnosi się do 4 poziomu ERK). Istotny czynnik to ujednolicenie i usystematyzowanie procedur mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa w zakresie prowadzenia procesu szkolenia sportowego. Osoby posiadające zgłoszoną kwalifikację mogą realizować tym samym założenia Programu Rozwoju Sportu do roku 2020. Program wskazuje również, że jednym z kluczowych warunków dla efektywnego procesu szkolenia jest dostępność wykwalifikowanej kadry trenerskiej. Zalecenia dotyczące najważniejszych wyzwań w sporcie przedstawił również Parlament Europejski w Sprawozdaniu w sprawie europejskiego wymiaru sportu (Sprawozdanie w sprawie europejskiego wymiaru sportu, 18.11.2011 r. (2011/2087(INI)). Dokument identyfikuje konieczne obszary interwencji oraz rekomenduje podjęcie działań m.in. państwom członkowskim. Zalecenia te pokrywają się z Programem Rozwoju Sportu do roku 2020 w takich obszarach jak m.in. rola kształcenia i odpowiednich kwalifikacji trenerów. Ponadto proces walidacji przewidziany w niniejszej kwalifikacji może przyczynić się do rozwoju wolontariatu w sporcie. Kwalifikacja będzie umożliwiała potwierdzanie kompetencji osób, niezależnie od drogi ich uzyskania (droga formalna i pozaformalna). Będzie zachęcała osoby wybierające drogę pozaformalną i nieformalną do wspierania sportu celem uzyskania odpowiednich kompetencji.

Źródła: 1) Raport z wyników. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2012, 2) Informacja o wynikach kontroli Rozwój Sportu Osób Niepełnosprawnych, Najwyższa Izba Kontroli, Warszawa 2017, 3) Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2012 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2013, 4) Uczestnictwo Polaków w sporcie i rekreacji ruchowej w 2016 r., Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2017, 5) Program Rozwoju Sportu do roku 2020, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Warszawa 2015, 6) Sprawozdanie w sprawie europejskiego wymiaru sportu, 18.11.2011 r. 7) Rachubka, M. (2015). Nauczyciele w roku szkolnym 2014/2015, Warszawa, Ośrodek Rozwoju Edukacji.

Odniesienie do kwalifikacji o zbliżonym charakterze oraz wskazanie kwalifikacji

ujętych w ZRK zawierających wspólne zestawy efektów uczenia się

Do tej pory żadna z kwalifikacji nadawanych poza systemami oświaty i szkolnictwa wyższego włączonych do ZSK nie potwierdza przygotowania do wykonywania podobnych zadań. Natomiast zestaw/y (lub część zestawu) efektów uczenia się (z zestawu 01 oraz 02) może być osiągnięta w toku studiów o kierunku wychowanie fizyczne, sport, rekreacja ruchowa lub pokrewnym. Jednak osiąganie efektów uczenia się zdefiniowanych dla powyższej kwalifikacji w toku studiów uwarunkowane jest doбором treści kształcenia przez poszczególne uczelnie. Kwalifikacja "Tworzenie i realizacja planu szkoleniowego, w tym zarządzanie sztabem w wybranym sporcie osób z niepełnosprawnościami posiada podobne efekty uczenia się w zestawach 01 i 02, a zatem posiadanie opisywanej kwalifikacji będzie dowodem na posiadanie adekwatnych efektów w/w kwalifikacji.

Wymagania dotyczące walidacji i podmiotów przeprowadzających walidację

1. Etap weryfikacji

1.1. Metody
Na etapie weryfikacji efektów uczenia się wykorzystuje się następujące metody: test teoretyczny, analiza dowodów i deklaracji, obserwacja w warunkach rzeczywistych lub symulowanych uzupełniona rozmową z komisją walidacyjną, zwaną dalej "komisją".

1.2. Zasoby kadrowe
Weryfikację przeprowadza komisja. Komisja składa się z minimum 3 osób. Każdy członek komisji musi spełniać następujące warunki:
- posiada minimum kwalifikację pełną na poziomie 6 PRK (licencjat lub inżynier),
- posiada pięcioletnie doświadczenie w szkoleniu sportowym osób z niepełnosprawnościami. Ponadto minimum jeden członek komisji musi posiadać:
- dziesięcioletnie doświadczenie w pracy dydaktycznej, w tym także w przygotowywaniu i przeprowadzaniu egzaminów w obszarze sportu osób z niepełnosprawnościami, - dziesięcioletnie doświadczenie w szkoleniu sportowym osób z niepełnosprawnościami w danym sporcie, - doświadczenie w zakresie działań związanych z wdrażaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.

1.3. Sposób organizacji walidacji oraz warunki organizacyjne i materialne
Weryfikacja efektów uczenia się składa się z dwóch części:
- części teoretycznej weryfikowanej za pomocą testu wiedzy lub analizy dowodów i deklaracji uzupełnionej rozmową z komisją,
- części praktycznej weryfikowanej za pomocą analizy dowodów i deklaracji lub obserwacji w warunkach rzeczywistych lub symulowanych uzupełnionej rozmową z komisją. Zaliczenie części teoretycznej jest warunkiem przystąpienia do części praktycznej. W części teoretycznej walidacji podlegają wszystkie efekty uczenia się z zestawu 1 i efekt uczenia się "Charakteryzuje wybrany sport dla osób z niepełnosprawnościami" z zestawu 2. W części praktycznej walidacji sprawdzeniu podlegają wszystkie efekty uczenia się z zestawu 2 oprócz efektu uczenia się "Charakteryzuje wybrany sport dla osób z niepełnosprawnościami". Instytucja certyfikująca spełnia następujące warunki organizacyjne: posiada porozumienie o współpracy z minimum 10 klubami sportowymi, stowarzyszeniami lub fundacjami w obszarze sportu osób z niepełnosprawnościami, w co najmniej dziesięciu sportach, w zakresie dostępu do uczestników, infrastruktury, sprzętu sportowego, indywidualnego sprzętu medycznego. Instytucja certyfikująca zapewnia możliwość walidacji w wybranym przez kandydata sporcie objętym programem igrzysk paraolimpijskich lub zarządzanym przez Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski.

2. Etap identyfikowania i dokumentowania
Instytucja certyfikująca musi zapewnić doradcę walidacyjnego, spełniającego poniższe warunki:
- posiada minimum pięcioletnie doświadczenie w sporcie paraolimpijskim,
- posiada kwalifikację pełną na poziomie co najmniej 6 PRK,
- posiada wiedzę na temat Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i metod walidacji. Doradca wspierający kandydata w tworzeniu portfolio na potrzeby analizy dowodów nie może zasiadać w komisji prowadzącej weryfikację dla tego konkretnego

kandydata.

Informacje dodatkowe

Podstawa prawna włączenia kwalifikacji do ZSK

Na podstawie Obwieszczenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2023-01-04 r. w sprawie włączenia kwalifikacji rynkowej >Prowadzenie jednostki treningowej i zgrupowania sportowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami< do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Monitor Polski z dnia 2023-02-01 r., poz. 146)

Data rozpoczęcia funkcjonowania kwalifikacji w ZSK

2023-08-09

Orientacyjny nakład pracy potrzebny do uzyskania kwalifikacji (w godzinach)

150

Termin dokonywania przeglądu kwalifikacji

Nie rzadziej niż raz na 10 lat

Termin następnego przeglądu kwalifikacji

2033-02-01

Kod dziedziny kształcenia

813 - Nauki o sporcie i kulturze fizycznej

Kod PKD (wg klasyfikacji 2007)

93.1 - Działalność związana ze sportem

Kod kwalifikacji (od 2020 roku)

13994

Streszczenie opinii uzyskanych podczas konsultacji projektu kwalifikacji

Projekt kwalifikacji został poddany opinii czterech specjalistów w ramach konsultacji środowiskowych i opinii o społeczno-gospodarczym zapotrzebowaniu na kwalifikację. Wszystkie opinie były aprobujące projekt kwalifikacji. Wskazano, że istnieje ogromne zapotrzebowanie w zakresie przygotowania kadr szkolących zawodników niepełnosprawnych i kwalifikacja wypełnia tę lukę. Zauważono, że włączenie kwalifikacji przyczyni się do promocji różnych form aktywności fizycznej wśród osób niepełnosprawnych.

Efekty uczenia się

Syntetyczna charakterystyka efektów uczenia się

Osoba posiadająca kwalifikację posługuje się wiedzą na temat sportu osób z niepełnosprawnościami oraz specyfiki treningu w sporcie dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniającego aspekty biologiczne, teorię i metodykę sportu, zasady bezpieczeństwa i kontrolę procesu treningowego. Charakteryzuje zasady i przepisy, sportowy sprzęt wspomagający oraz klasy sportowe w wybranym sporcie dla osób z niepełnosprawnościami objętym programem igrzysk paraolimpijskich lub zarządzanym przez Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski. Ocenia zawodnika lub zespół oraz proponuje i uzasadnia klasyfikację zawodnika w wybranym sporcie. Samodzielnie opracowuje konspekt jednostki treningowej oraz plan zgrupowania sportowego dla osób z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami w wybranym sporcie. Planuje budżet jednostki treningowej oraz zgrupowania sportowego. Realizuje jednostkę treningową. Dokonuje ewaluacji jednostki treningowej, uwzględniając uczestników i autoewaluację.

Zestawy efektów uczenia się

1) Podstawy procesu szkoleniowego w sporcie osób z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Omawia sport osób z niepełnosprawnościami

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje rodzaje niepełnosprawności, w tym fizyczną, sensoryczną i intelektualną (uszkodzenie narządu ruchu, narządu wzroku, narządu słuchu oraz niepełnosprawność intelektualną),
- b. opisuje klasyfikacje zawodników w sporcie paraolimpijskim,
- c. opisuje zasady bezpieczeństwa w sporcie osób z niepełnosprawnościami w odniesieniu do rodzaju niepełnosprawności, sprzętu sportowego i indywidualnego oraz miejsca treningu,
- d. opisuje sportowy sprzęt wspomagający osoby z niepełnosprawnościami i indywidualny sprzęt medyczny,
- e. omawia systemy sportu osób z niepełnosprawnościami, w tym paraolimpijski, olimpiady specjalne, niesłyszących,
- f. omawia ideę ruchu paraolimpijskiego, olimpiad specjalnych, sportu niesłyszących,
- g. omawia strukturę instytucjonalną sportu osób z niepełnosprawnościami,
- h. wskazuje źródła wiedzy na temat sportu osób z niepełnosprawnościami,
- i. omawia zasady kodeksu etycznego w sporcie,
- j. omawia sposoby naboru zawodników;
- k. omawia selekcję zawodników.

2. Omawia biologiczne podstawy treningu osób z niepełnosprawnościami

Kryteria weryfikacji:

- a. opisuje pojęcia i procesy z zakresu anatomii, fizjologii wysiłku fizycznego, motoryki i biomechaniki u osób z niepełnosprawnościami,
- b. opisuje wpływ treningu na zmiany biologiczne zachodzące u osób z niepełnosprawnościami,
- c. wyjaśnia zasady kontroli i realizacji treningu u osób z niepełnosprawnościami w zakresie biologicznych podstaw,
- d. omawia wpływ stylu życia, diety i higieny osobistej na cechy sprawności zawodnika.

3. Omawia podstawy teorii i metodyki sportu osób z niepełnosprawnościami w planowaniu treningu

Kryteria weryfikacji:

- a. formułuje cele treningowe,
- b. klasyfikuje i omawia metody, formy i środki stosowane w treningu,
- c. opisuje periodyzację treningu sportowego, w tym funkcje i charakterystykę poszczególnych jej elementów,
- d. opisuje założenia i zasady adaptacji w treningu sportowym,
- e. omawia metody kontroli w procesie treningowym,
- f. opisuje znaczenie odnowy biologicznej w procesie treningowym,
- g. wymienia środki odnowy biologicznej stosowane w procesie treningowym.

4. Omawia kontrolę procesu treningowego

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia etapy kontroli procesu treningowego,
- b. wymienia sposoby oceny stanu rzeczywistego (diagnoza osobnicza, populacyjna, środowiskowa),
- c. opisuje procedurę przeprowadzania i zastosowanie testów sprawności fizycznej i funkcjonalnej.

2) Opracowanie i realizacja planu jednostki treningowej oraz zgrupowania sportowego dla osób z niepełnosprawnościami lub ze specjalnymi potrzebami w wybranym sporcie

Poszczególne efekty uczenia się oraz kryteria weryfikacji ich osiągnięcia

1. Charakteryzuje wybrany sport dla osób z niepełnosprawnościami

Kryteria weryfikacji:

- a. omawia zasady i przepisy,
- b. omawia sportowy sprzęt wspomagający osoby z niepełnosprawnościami i indywidualny sprzęt medyczny,
- c. opisuje klasy startowe.

2. Ocenia zawodnika lub zespół

Kryteria weryfikacji:

- a. przeprowadza ocenę stanu rzeczywistego zawodnika lub zespołu na podstawie wywiadu,
- b. uzupełnia dokumentację zawodnika lub zespołu,
- c. przedstawia prognozę dla zawodnika lub zespołu na podstawie uzyskanych informacji,
- d. proponuje i uzasadnia klasyfikacje zawodnika w wybranym sporcie.

3. Sporządza plan jednostki treningowej

Kryteria weryfikacji:

- a. określa cele jednostki treningowej na podstawie pozyskanych informacji,
- b. przygotowuje konspekt jednostki treningowej zawierający: temat, cel, przybory i przyrządy, miejsce, zakładane efekty, charakterystykę grupy, czas trwania, opis ćwiczeń w poszczególnych częściach (wstępnej, głównej, końcowej),
- c. opracowuje szacunkowy budżet jednostki treningowej (zasoby osobowe, rzeczowe, finansowe).

4. Realizuje jednostkę treningową

Kryteria weryfikacji:

- a. przeprowadza testy sprawności fizycznej i funkcjonalnej,
- b. przeprowadza jednostkę treningową zgodnie z konspektem i zasadami metodyki wychowania fizycznego oraz teorii sportu.

5. Dokonuje ewaluacji jednostki treningowej

Kryteria weryfikacji:

- a. podsumowuje przeprowadzoną jednostkę treningową, wskazując jej mocne i słabe strony,
- b. dokonuje oceny uczestników podczas jednostki treningowej,
- c. dokonuje samooceny zaplanowanej i przeprowadzonej jednostki treningowej.

6. Omawia zasady bezpieczeństwa w wybranym sporcie osób z niepełnosprawnościami

Kryteria weryfikacji:

- a. wymienia przeciwwskazania do uczestnictwa w wybranym sporcie,
- b. opisuje najczęściej występujące urazy i zagrożenia,
- c. opisuje informacje dotyczące regulaminowego stroju, obuwia i sprzętu, w tym indywidualnego sprzętu medycznego,
- d. opisuje informacje dotyczące zalecanego stroju, obuwia i sprzętu, w tym indywidualnego sprzętu medycznego.

Instytucje certyfikujące i podmioty powiązane z kwalifikacją

#	Instytucje certyfikujące (IC)	Instytucje walidujące
1	Polski Komitet Paralimpijski	

Wnioskodawca:

Polski Komitet Paralimpijski

Minister właściwy dla kwalifikacji:

Minister Sportu i Turystyki